

Funded
by the European Union
and the Council of Europe

Implemented
by the Council of Europe

Projekat za borbu protiv privrednog kriminala na Kosovu* (PECK)

UPITNIK

o usklađenosti sa međunarodnim standardima u oblasti borbe protiv korupcije

CIKLUS 1

ECU/PECK-5/2012

* Ovaj naziv, bez prejudiciranja statusa Kosova, u skladu je sa Rezolucijom SBUN 1244 i mišljenjem MSP-a o Deklaraciji o nezavisnosti Kosova.

1.	Uopšteno	4
1.1	Opšte informacije o Kosovu	4
2.	Osnovna zaštita i sprečavanje korupcije	5
2.1	Odvajanje vlasti	5
2.2	Pravosuđe – sudije/tužioci	5
2.3	Policija	7
2.4	Javna uprava	9
2.5	Poslanici	13
2.6	Finansiranje političkih stranaka i izbornih kampanja	14
2.7	Javna nabavka	16
3.	Krivično pravo, primena zakona i krivični postupak	17
3.1	Krivična dela i sankcije	17
3.2	Istraga i krivični postupak	21
3.3	Zaplenu i drugo uskraćivanje imovine i zarade stečene kriminalom	23
3.4	Imunitet od istrage, krivičnog gonjenja ili osuđivanja za korupciju	24
4.	Međunarodna saradnja	25

NAPOMENA ZA ORGANE VLASTI:

- Potrebno je da organi daju obuhvatne i detaljne odgovore na svako dole navedeno pitanje, i da u celosti objasne mogući zakonodavni i institucionalni okvir, i/ili druge mere koje su preduzeli da bi zadovoljili kriterijum međunarodnih standarda.
- U korist odgovora na upitnik iz daljeg teksta, potrebno je da organi dostave primerke zakona i drugih dokumenata koje pomeni i/ili na koje se pozovu u odgovoru na pitanje.
- Potrebno je dostaviti traženu statistiku (ako postoji) u vidu tabele sa godišnjim pregledom za period od 3 godine.
- Prilikom davanja odgovora na pitanja u vezi sa resursima agencije, potrebno je dostaviti detaljne informacije o budžetu, kadru, strukturi, kao i obuhvatnu procenu dovoljnosti dodeljenih resursa.

1. *Uopšteno*

1.1 Opšte informacije o Kosovu

1.1.1 Opišite karakteristike korupcije kao pojave na Kosovu, navodeći njenu rasprostranjenost, uobičajene oblike i funkcije onih koji su umešani u korupciju. Posebno opišite rasprostranjenost/zapaženu rasprostranjenost korupcije u a) zakonodavnoj vlasti, b) pravosuđu, c) policiji, d) javnoj upravi i u e) političkom kontekstu, na centralnom i lokalnom nivou. [†]
1.1.2 Da li postoji razlog za verovati da postoji veza između korupcije i organizovanog kriminala na Kosovu? Ako postoji, opišite vezu.
1.1.3 Opišite kako mediji izveštavaju o pitanjima u vezi sa korupcijom na Kosovu.
1.1.4 Opišite politiku vaših organa u vezi sa sredstvima koja postoje za sprečavanje korupcije i borbu protiv korupcije, ukazujući na glavne komponente te politike i prioritete koji su definisani u njenom okviru i planu delanja.
1.1.5 Ako postoji telo (ili tela) zaduženo za strategiju i/ili plan delanja protiv korupcije, opišite njegov sastav i zadatke, kao i njegovu efikasnost u praksi. Navedite primere preduzetih mera.
1.1.6 Opišite inicijative civilnog društva (uključujući nevladine organizacije) za sprečavanje korupcije/borbu protiv korupcije i da li su one (i ako jesu kako) povezane sa aktivnostima koje proizilaze iz politike organa vlasti, mehanizmima organa vlasti, itd. Takođe, ukratko opišite glavne međunarodne aktere koji obezbeđuju pomoć i tehničku saradnju u borbi protiv korupcije na Kosovu.

[†] Da bi se pojasnili podaci dati u odgovoru na ovo pitanje, dostavite statistiku koja je na raspolaganju u predmetnoj oblasti.

2. Osnovna zaštita i sprečavanje korupcije

2.1 Odvajanje vlasti

Opišite na koji način je odvojena zakonodavna, izvršna i pravosudna vlast na Kosovu (Ustav/zakoni/druga sredstva).

2.2 Pravosuđe – sudije/tužioci

2.2.1 Ukratko opišite kako je organizovan sudski sistem (vrste sudova i nivoi).
2.2.2 Navedite da li je tužilaštvo deo pravosudnog ogranka, izvršnog ogranka ili oba.
2.2.3 Opišite različite kategorije sudija, ukazujući na to: da li se isti postavljaju ili biraju na položaj; da li određene kategorije/vrste sudija donose različite sudske odluke, u zavisnosti od njihove vrste (objasnite).
2.2.4 Koji dokument sadrži načelo nezavisnosti pravosuđa/sudija? Navedite relevantnu odredbu/odredbe.
2.2.5 Navedite da li je tužilaštvo samostalna ustanova, šta u stvari samostalnost znači u tom kontekstu i koliko je samostalnost zajemčena.
2.2.6 Navedite koji pojedinac ili ustanova, ako postoji, može da daje direktive sudijama ili tužiocima u individualnim predmetima.

2.2.7 Navedite da li se sudije i tužioci biraju/postavljaju na određeni period ili neodređeni period. Ako se biraju/postavljaju na određeni period, navedite detalje u vezi sa trajanjem tog perioda, da li se isti može obnoviti, koji se kriterijumi i postupci koriste za obnavljanje tog perioda i koji subjekat donosi takve odluke.
2.2.8 Navedite koje lice/lica ili subjekat/subjekti je/su odgovoran/odgovorni za: postavljanje sudija i tužilaca; unapređenje sudija i tužilaca; mobilnost (premeštaj, rotaciju, itd.) sudija i tužilaca; razrešenje sudija i tužilaca.
2.2.9 Opišite sastav subjekta/subjekata iz pitanja II. 2. 8. njegove/njihove postupke i kriterijume za donošenje odluka, kao i to da li je dozvoljena žalba na takve odluke.
2.2.10 Opišite postupak/e i kriterijume koji postoje za proveru integriteta/prikladnosti kandidata za položaj sudije/tužioca i sudija/tužilaca.
2.2.11 Navedite bruto godišnju zaradu (i) stručnog sudije na početku njegove karijere i (ii) sudije najvišeg suda. Navedite tu cifru u apsolutnim brojevima i u vidu srazmere od prosečne zarade na Kosovu. Takođe, navedite da li ta zarada zavisi od stvarne funkcije koja se vrši, godina staža ili periodične evaluacije.
2.2.12 Navedite bruto godišnju zaradu tužioca na početku njegove karijere i kako se zarada povećava u toku njegove karijere. Navedite tu cifru u apsolutnim brojevima i u vidu srazmere od prosečne zarade na Kosovu. Navedite da li ta zarada zavisi od stvarne funkcije koja se vrši, godina staža ili periodične evaluacije.
2.2.13 Opišite mere koje postoje da bi se obezbedila transparentnost u pravosudnom procesu.
2.2.14 a) Opišite sadržaj etičkih načela ili kodeksa etike/ponašanja koji se odnosi na sudije i tužioce; b) Koje mere postoje da bi se obezbedilo poštovanje tih standarda?

2.2.15 Opišite a) koje vrste sukoba interesa sudija i tužilaca su uređene; b) mehanizme koji postoje za sprečavanje sukoba interesa; i c) kako se oni rešavaju pre nastanka.
2.2.16 Opišite u kojoj meri je sudijama i tužiocima zabranjeno i/ili ograničeno da preduzmu određene radnje kao što je a) primanje poklona; b) držanje položaja van pravosuđa; c) zaposlenost na određenom radnom mestu/funkciji ili angažovanje u drugim plaćenim ili neplaćenim delatnostima posle vršenja sudske/tužilačke funkcije.
2.2.17 a) U kojoj meri su sudije i tužioci dužni da objave imovinu, dohodak, zajmove, dugovanja, poklone ili neki drugi interes? b) Opišite u kojoj meri se podaci koji se objavljuju odnose i na porodicu ili rođake sudije/tužioca.
2.2.18 a) Opišite mehanizam za kontrolu objavljivanja imovine/dohotka i interesa, kao i meru do koje je objavljivanje ili postupak javan. b) Opišite postojeće mehanizme izvršenja, nivo njihove nezavisnosti, metode rada i sankcije koje su na raspolaganju u slučaju povrede. Takođe, ako je moguće navedite statistiku o otkrivenim povredama i izrečenim sankcijama.
2.2.19 Opišite obuku koja je održana za sudije i tužioce u oblasti etike, očekivanog ponašanja, sprečavanja korupcije i sukoba interesa, i srodnih stvari. Dodatno objasnite: njen sadržaj (predmet obuke); trajanje, period u kojem je održana (da li je deo početne obuke i/ili obuke u toku zaposlenja) i da li se ponavlja; da li je obuka obavezna ili fakultativna.

2.3 Policija

(primenjuje se i u vezi sa agencijama za sprovođenje zakona, kao što su carina, granična policija, kada je to izvodljivo)

2.3.1 Da li je policija u odgovornosti određenog ministarstva ili druge ustanove? Ukratko opišite kako je policija na Kosovu organizovana.
2.3.2 Opišite različite kategorije pripadnika policije i navedite kako se isti a) biraju, b) proveravaju/kontrolišu i c) postavljaju na različite položaje u hijerarhiji policije. Da li postoje

određeni kriterijumi kojima se kandidati diskvalifikuju? Ako postoje, opišite ih.
2.3.3 Navedite bruto godišnju zaradu pripadnika policije na početku karijere i kako ona raste u toku karijere. Navedite tu cifru apsolutnim brojevima i u vidu srazmere od prosečne zarade na Kosovu.
2.3.4 Da li postoje odredbe kojima se uspostavlja redovna, periodična rotacija zaposlenih u policiji a za koje se smatra da su podložne korupciji?
2.3.5 Navedite koji pojedinac ili ustanova, ako postoji, može da daje direktive policiji, u kojim stvarima i pod kojim okolnostima. Kom licu ili kom telu policajci odgovaraju u pogledu a) opštih dužnosti, b) krivične istrage
2.3.6 a) Opišite sadržaj etičkih načela ili kodeksa etike/ponašanja koji se odnosi na zaposlene u policiji; b) Koje mere postoje da bi se obezbedilo poštovanje tih standarda?
2.3.7 Opišite a) koje vrste sukoba interesa zaposlenih u policiji su uređene; b) mehanizme koji postoje za sprečavanje sukoba interesa; i c) kako se oni rešavaju pre nastanka.
2.3.8 Opišite u kojoj meri je zaposlenima u policiji zabranjeno i/ili ograničeno da preduzmu određene radnje kao što je a) primanje poklona; b) držanje položaja ili zaposlenje van policije; c) ili angažovanje u drugim plaćenim ili neplaćenim delatnostima.
2.3.9 U kojoj meri su zaposleni u policiji i njihovi rođaci, dužni da objave imovinu, dohodak, zajmove, dugovanja, poklone ili neki drugi interes, i ako jesu, opišite mehanizam za kontrolu objavljivanja i postojeće mehanizme izvršenja, kao i sankcije koje su na raspolaganju u slučaju povrede.
2.3.10 Da li su zaposleni u policiji dužni da prijave slučajeve korupcije na koje naiđu unutar policije? Opišite kako se to rešava unutar policije. Koje lice ili koje telo sprovodi takvu istragu?

2.3.11 Opišite sistem disciplinskog postupka i sankcija unutar policije. Navedite i statistiku, ako postoji, o takvim postupcima i izrečenim sankcijama, uključujući krivični postupak, ako je relevantno.
2.3.12 Opišite obuku koja je održana za zaposlene u policiji u oblasti etike, očekivanog ponašanja, sprečavanja korupcije i sukoba interesa, i srodnih stvari. Dodatno objasnite: njen sadržaj (predmet obuke); trajanje, period u kojem je održana (da li je deo početne obuke i/ili obuke u toku zaposlenja) i da li se ponavlja; da li je obuka obavezna ili fakultativna.

2.4 Javna uprava

Opšti delokrug

2.4.1 Navedite pravni okvir za javnu upravu na Kosovu. Da li ustavni/pravni sistem utvrđuje osnovna načela kojima se uređuje funkcionisanje javne uprave?
2.4.2 Navedite da li su preduzeti neki koraci ili mere za pojednostavljenje upravnih postupaka, kada je to izvodljivo, da bi se olakšao pristup javnosti i korišćenje/učešće u relevantnim postupcima.
2.4.3 Da li unutar javne uprave postoje tela specijalizovana za sprečavanje korupcije? Kako ta tela sarađuju sa agencijama za sprovođenje zakona (policijom)?
2.4.4 Kako je ocenjena delotvornost mera za borbu protiv korupcije u javnoj upravi?

Transparentnost u javnoj upravi

2.4.5 Navedite način na koji je pristup građana i drugih zainteresovanih subjekata podacima u rukama javnih organa (uključujući podatke o organizaciji, funkcionisanju i procesu donošenja odluke njihove javne uprave i, uzimajući u obzir zaštitu privatnosti i ličnih podataka, odlukama i ravnim aktima koji se tiču javnosti) zajemčen na Kosovu, kao i važeći pravni
--

okvir. Navedite i detalje ustanova na koje se relevantne odredbe odnose (pokrivenost), vrste podataka u koje građani imaju pravo pristupa (uključujući situacije u kojima se podaci mogu prikriti), rokove, promenljivi režim ako takav postoji i postupke i institucionalno uređenje za podnošenje žalbe na odluku po zahtevu za podacima.

2.4.6 Kakva je opšta praksa javnih organa (domaćih, regionalnih ili lokalnih organa) u pogledu konsultacija tokom donošenja odluka? Koji se mehanizmi koriste? Navedite detalje o takvim mehanizmima u bar jednoj oblasti – npr: proces konsultacije kada se izrađuju zakoni, u postupku urbanističkog planiranja ili u drugim važnim procesima donošenja odluke.

Kontrola javne uprave

2.4.7 Da li postoje žalbeni sistemi za osporavanje upravnih odluka (žalba pred istim organom, žalba pred višim organom, žalba pred sudom) i ako postoje, kako se oni primenjuju u različitim opisanim slojevima?

2.4.8 Ako imate instituciju zaštitnika građana, koje su njene nadležnosti u vezi sa sprečavanjem i otkrivanjem korupcije i drugih povreda dužnosti?

Zapošljavanje i karijera

2.4.9 Da li postoje posebni postupci za izbor i zapošljavanje javnih službenika pomoću kojih bi se pokušalo i obezbedilo da su i) službenici izabrani na osnovu zasluga, i ii) da je izvršena provera njihovog integriteta, npr: proverom ličnog (krivičnog) dosijea? Da li su takvi postupci standardni ili se koriste samo za javne funkcije koje su podložne korupciji?

2.4.10 Navedite bruto godišnju zaradu reprezentativnog javnog službenika na početku karijere i kako ona raste u toku njegove karijere. Navedite tu cifru apsolutnim brojevima i u vidu srazmere od prosečne zarade na Kosovu.

2.4.11 Opišite obuku koja je održana za zaposlene u javnoj upravi u oblasti etike, očekivanog ponašanja i sprečavanja korupcije. Dodatno objasnite:

a) njen sadržaj (predmet obuke);

b) trajanje, period u kojem je održana (da li je deo početne obuke i/ili obuke u toku

zaposlenja) i da li se ponavlja; c) da li je obuka obavezna ili fakultativna.
2.4.12 Da li postoje odredbe kojima se uspostavlja redovna, periodična rotacija zaposlenih u javnoj upravi a za koje se smatra da su podložne korupciji? Ako takav sistem ne postoji, navedite razlog.

Kodeks ponašanja/etike

2.4.13 a) Opišite sadržaj etičkih načela ili kodeksa etike/ponašanja koji se odnosi na zaposlene u javnoj upravi.
2.4.14 Kakve mere postoje da bi se obezbedilo da su standardi (ako je izvodljivo) primenjeni tamo gde je došlo do povrede? Da li vaši organi sakupljaju podatke o kršenju kodeksa, o kaznama, o merama izvršenja? Ako sakupljaju takve podatke, navedite statistiku.
2.4.15 Kakve mere postoje da bi se obezbedilo da javni službenici internalizuju te standarde, tako da su isti usađeni kao rutinski aspekt službenog ponašanja?

Sukob interesa

2.4.16 Opišite a) koje vrste sukoba interesa javnih službenika su uređene; b) mehanizme koji postoje za sprečavanje sukoba interesa; i c) kako se oni rešavaju pre nastanka.
2.4.17 Opišite u kojoj meri je javnim službenicima zabranjeno i/ili ograničeno da preduzmu određene radnje kao što je a) primanje poklona; b) držanje položaja van javne uprave; c) zaključivanje ugovora (neposredno ili posredno) sa kosovskim organima. Navedite pravila, ako postoje.
2.4.18 a) U kojoj meri su javni službenici dužni da objave imovinu, dohodak, zajmove, dugovanja, poklone ili neki drugi interes? b) Opišite u kojoj meri se podaci koji se objavljuju

odnose i na porodicu ili rođake javnog službenika.
2.4.19 a) Opišite mehanizam za kontrolu objavljivanja imovine/dohotka i interesa, kao i meru do koje je objavljivanje ili postupak javan. b) Opišite postojeće mehanizme izvršenja, nivo njihove nezavisnosti, metode rada i sankcije koje su na raspolaganju u slučaju povrede.

Prijava korupcije i njeno praćivanje

2.4.20 Da li su javni službenici dužni da prijave nepropisno ponašanje/moguću korupciju/kršenje dužnosti ili etičkog kodeksa, kada na to naiđu u toku obavljanja svojih dužnosti? Kakvi postupci postoje za takve prijave? Da li su ti postupci definisani zakonskim odredbama ili unutrašnjim pravilima?
2.4.21 Da li postoje neke mere kojima se štite javni službenici koji prijave tako nešto („otkrivači“)? Ako postoje, opišite ih detaljno.
2.4.22 Da li postoje posebne jedinice, tela za inspekciju ili lica odgovorna za istragu unutrašnjih slučajeva korupcije u izabranim ograncima javne uprave (npr: unutar tela za sprovođenje zakona ili drugim ustanovama)? Ako postoje, navedite njihovu organizaciju i ovlašćenja†.
2.4.23 Navedite nadležnost tela nadležnih za disciplinsku istragu nepropisnog ponašanja/korupcije javnih službenika, kome su odgovorni, činioce koji obezbeđuju njihovu nezavisnost u istrazi.
2.4.24 Opišite odnos između disciplinskog i krivičnog postupka.
2.4.25 Kakva je posebna obuka obezbeđena za službenike uključene u sprečavanje, kontrolu, istragu i sprovođenje mera za borbu protiv korupcije? Kakvi mehanizmi postoje za ocenu

† Subjekti iz ovog pitanja su one službe ili lica koja se bave unutrašnjom inspekcijom i koja obezbeđuju kontrolu u slučajevima korupcije koji mogu nastati unutar organa za sprovođenje zakona ili drugih organa vlasti.

delotvornosti obuke?

2.5 Poslanici

2.5.1 Opišite ukratko organizaciju vašeg parlamentarnog sistema i kako se biraju poslanici Skupštine.

2.5.2 Navedite bruto godišnju zaradu poslanika Skupštine. Navedite tu cifru apsolutnim brojevima i u vidu srazmere od prosečne zarade na Kosovu.

2.5.3 Opišite mere koje postoje da bi se obezbedila transparentnost zakonodavnog procesa – npr: da li je evidencija glasanja poslanika javna, pristup javnosti plenarnom zasjedanju i sastancima odbora, itd.

2.5.4 Opišite sadržaj etičkih načela ili kodeksa etike/ponašanja koji se odnosi na poslanike Skupštine; b) Kakve mere postoje da bi se obezbedilo poštovanje tih standarda?

2.5.5 Opišite a) koje vrste sukoba interesa poslanika Skupštine su uređene; b) mehanizme koji postoje za sprečavanje sukoba interesa; i c) kako se oni rešavaju pre nastanka.

2.5.6 Opišite u kojoj meri je poslanicima Skupštine zabranjeno i/ili ograničeno da preduzmu određene radnje kao što je a) primanje poklona; b) držanje položaja van Skupštine; c) zaključivanje ugovora (neposredno ili posredno) sa kosovskim organima. Navedite pravila, ako postoje.

2.5.7 U kojoj meri su poslanici dužni da objave imovinu, dohodak, zajmove, dugovanja, poklone ili neki drugi interes? b) Opišite u kojoj meri se podaci koji se objavljuju odnose i na porodicu ili rođake poslanika u Skupštini.

2.5.8 Opišite mehanizam za kontrolu objavljivanja imovine/dohotka i interesa, kao i meru do koje je objavljivanje ili postupak javan. b) Opišite postojeće mehanizme izvršenja, nivo

njihove nezavisnosti, metode rada i sankcije koje su na raspolaganju u slučaju povrede kod sukoba interesa.

2.6 Finansiranje političkih stranaka i izbornih kampanja

Upšteno

2.6.1 Opišite pravni okvir u vezi sa sledećim elementima: a) pravna definicija političkih stranaka; b) da li političke stranke imaju status pravnog lica; c) uslovi za priznavanje i/ili registraciju političke stranke.

2.6.2 Navedite:

- a) priznatih i/ili registrovanih političkih stranaka na Kosovu,
- b) spisak političkih stranaka koje su učestvovala na najskorijim parlamentarnim izborima,
- c) podatke o tome koje su stranke predstavljene u Skupštini i o broju mesta koji zauzimaju.

2.6.3 Opišite pravila za učešće na izborima i da li postoji cenzus za ulazak u Skupštinu (minimalni broj glasova, procenat datih glasova, itd.).

2.6.4 Navedite u kojoj meri i u kom kontekstu postoje ograničenja (ako je moguće iscrpan spisak) i/ili ograničenja za političke stranke ili izborne subjekte/kandidate da pribavljaju/prihvataju sledeće izvore finansiranja: članska karta; javno finansiranje (npr: novac, subvencije, izuzeće od poreza; doprinosi od/prema izabranim predstavnicima; novčane i nenovčane donacije (u naturi); prihod od imovine; zajmovi; prihod od partijskog poslovanja ili partijske delatnosti; aktivnosti prikupljanja sredstava; privatna preduzeća; pojedinci; drugi izvor, navedite.

2.6.5 Ako su obezbeđena neposredna ili posredna javna sredstva, objasnite ko ima pravo na javna sredstva; uslovi koji se moraju zadovoljiti da bi se primila javna sredstva; osnov i način dodele; različiti oblici posrednog finansiranja[§] uključujući ograničenja po takva sredstva.

[§] „Posredno finansiranje“ mogu na primer biti različiti oblici domaćih subvencija, kao što su besplatni termini na državnoj televiziji, korišćenje prostorija, itd.

2.6.6 Ako je dozvoljeno privatno finansiranje, opišite u kojoj meri se takvo finansiranje sastoji od doprinosa od anonimnih donatora; doprinosa od korporativnih subjekata i javnih preduzeća; doprinosa od subjekata koji obezbeđuju ili nastoje da obezbede robu ili usluge javnoj upravi; doprinosi od stranih lica/subjekata; doprinosi od neprofitnih organizacija, kao što su organizacije zaposlenih ili poslodavaca, verske ustanove, političke organizacije, itd; ostali izvori (npr: nasleđa, trustovi).

2.6.7 Navedite u vezi sa njihovim troškovima svako kvantitativno ili kvalitativno ograničenje u vašem sistemu u vezi sa a) političkim strankama, b) kandidatima za izbor, c) ostalim.

Transparentnost

2.6.8 Opišite pravila i prakse vođenja knjiga, evidencija, finansijskog obračuna i potkrepljujućih dokumenata prihoda i rashoda a) političkih stranaka, b) subjekata neposredno ili posredno povezanih sa političkim strankama ili pod kontrolom političkih stranaka, b) kandidata za izbor, c) ostalih.

2.6.9 Opišite meru do koje su političke stranke ili izborni subjekti/kandidati dužni da podnesu dokumenta iz prethodnog pitanja spoljašnjem telu kojemu je poveren nadzor.

2.6.10 Opišite do koje mere doprinosi/donacije političkim strankama ili kandidatima za izbor moraju biti javne i koliko redovno, i ko je odgovoran za njihovo objavljivanje?

Nadzor

2.6.11 Unutrašnja kontrola: Opišite do koje mere su računi a) političkih stranaka i b) subjekata neposredno ili posredno povezanih sa političkim strankama ili pod kontrolom političkih stranaka, predmet unutrašnje i/ili nezavisne revizije.

2.6.12 Spoljašnji nadzor: Opišite mehanizam/mehanizme ili organ/organe (ako postoje) koji postoje za praćenje da li političke stranke i kandidati za izbor poštuju zakone i propise o finansiranju političkih stranaka uopšte, kao i za proveru relevantne obračunske evidencije i potkrepljujuće dokumentacije tih subjekata i lica.

2.6.13 Opišite pravni i institucionalni okvir u vezi sa ovim mehanizmom/mehanizmima i/ili organom/organima iz prethodnog pitanja, posebno u pogledu nezavisnosti i odgovornosti; finansiranja; kapaciteta u smislu infrastrukture i broja službenika posvećenih nadzoru finansiranja političkih stranaka; sastava, postavljanja, kvalifikacija zaposlenih i trajanju mandata; ovlašćenja; vrste tela (izborna komisija, skupštinski odbor, telo za borbu protiv korupcije, ustanova za reviziju ili drugo).
2.6.14 Opišite postupke postupak posredstvom kojeg se prijavljuje moguće kršenje propisa o finansiranju političkih stranaka, posebno ko to radi i kome to prijavljuje. Objasnite šta je to što pokreće istragu mogućeg kršenja propisa (pritužba građana, po službenoj dužnosti) i koje telo/tela je/su odgovorno/odgovorna za takvu istragu?

Sankcije

2.6.15 Kakve sankcije i mere (uzimajući u obzir upravnu, građansku i krivičnu odgovornost) su predviđene i za koje povrede, u slučaju kada je subjekat ili lice odgovorno za kršenje zakona i propisa o finansiranju političkih stranaka? Objasnite.

2.7 Javna nabavka

2.7.1 Da li je Kosovo preduzelo neophodne korake za uspostavljanje odgovarajućih sistema nabavke, na osnovu kriterijuma transparentnosti, konkurencije i objektivnosti u donošenju odluka, koji su delotvorni, između ostalog, u sprečavanju korupcije.
2.7.2 Da li takvi sistemi obuhvataju sledeće:
(a) Javna podela podataka u vezi sa postupkom nabavke i ugovorima, uključujući podatke o javnim pozivima i relevantnim ili odnosnim podacima o zaključivanju ugovora, čime bi se potencijalnim kandidatima omogućilo dovoljno vremena da pripreme i podnesu svoju ponudu na javni poziv; (b) Predašnje utvrđivanje uslova za učešće, uključujući kriterijume izbora i zaključivanja ugovora, kao i pravila tendera i njegovog objavljivanja; (c) Korišćenje objektivnih i predodređenih kriterijuma za odluke o javnoj nabavci, da bi se olakšala kasnija provera ispravne primene pravilnika ili postupka;

(d) Delotvoran sistem domaćeg preispitivanja, uključujući žalbeni sistem, da bi se obezbedila pravna sredstva i lekovi u slučaju da nisu ispoštovani pravilnici ili postupci utvrđeni prema ovom stavu; (e) Kada je to izvodljivo, mere za uređivanje stvari u vezi sa kadrom koji je odgovoran za nabavku, poput objavljivanja interesa u određenoj javnoj nabavci, postupka provere i uslova obuke?

3. Krivično pravo, primena zakona i krivični postupak

3.1 Krivična dela i sankcije

3.1.1 Navedite i detaljno opišite različita krivična dela pod kojima se korupcija može sankcionisati na Kosovu (konkretnije, aktivno i pasivno podmićivanje domaćih i stranih javnih zvaničnika, podmićivanje poslanika domaće i strane javne skupštine, aktivno i pasivno podmićivanje u privatnom sektoru, podmićivanje službenika međunarodnih organizacija, podmićivanje poslanika međunarodnih parlamentarnih skupština, podmićivanje sudija, službenika međunarodnih sudova i trgovanje uticajem). Navedite za svako od krivičnih dela predviđene kazne, prirodu i nivo kaznje, kao i pravila u vezi sa ograničenjem. Takođe, dostavite sadržaj relevantnih zakonskih odredbi.
3.1.2 Kada se korupcija vrši na organizovani način (npr: na sistematski i dugotrajni način, konkretnije kao rezultat zavere ili posredstvom mreže), objasnite da li se ista smatra odvojenim krivičnim delom, otežavajućom okolnošću ili sastavnim delom drugog krivičnog dela?
3.1.3 Da li se prema vašim zakonima osnivanje, upravljanje i učešće u kriminalnoj organizaciji smatra krivičnim delom? Da li su takve radnje kažnjive drugim sredstvima, npr: kroz zaveru? Navedite kriterijume koji se koriste da bi se utvrdilo postojanje kriminalne organizacije (npr: nepromenljivost organizacije, broj umešanih lica, stepen hijerarhije).
3.1.4 Da li sledeće činjenice predstavljaju krivično delo ili upravni prekršaj pod vašim pravnim sistemom: stvaranje ili korišćenje računa ili drugog obračunskog dokumenta ili evidencije koja sadrži lažne ili nepotpune podatke, ili namerna greška u vođenju evidencije plaćanja radi izvršavanja, skrivanja ili prikrivanja korupcije?

3.1.5 Da li je pranje novca predviđeno kao krivično delo koje je drugačije od primanja ukradene robe? Ako jeste, opišite elemente tog krivičnog dela i konkretnije, navedite da li je korupcije priročno delo u svrhu pranja novca.
3.1.6 a) Da li su sledeći pojmovi koji se koriste u vezi sa aktivnom i pasivnom podmicivanju: (1) (domaći) javni funkcioneri; (2) (članovi) domaći javni skup; (3) strani javni funkcioneri; (4) (članovi) stranog javnog okupljanja; (5) funkcioner međunarodne organizacije; (6) (članovi) međunarodne parlamentarne skupštine; (7) (nosioci) pravosudnih funkcija ili zvaničnika bilo kog međunarodnog suda (čija nadležnost je prihvaćena od stranke); (8) domaći arbitar/arbitar koji vrši njegovu/njenu funkciju prema domaćem zakonu o arbitraži; (9) strani arbitar/arbitar koji vrši njegovu/njenu funkciju prema domaćem zakonu o arbitraži bilo koje države; (10) domaći porotnik/osoba koja deluje kao porotnik u okviru pravosudnog sistema; (11) strani porotnik/svako lice koje deluje kao porotnik u pravosudnom sistemu bilo koje druge države; b) Ako je tako, kako su ovi koncepti definisani u vezi sa ovim krivičnim delima? Molimo vas da navedete da li su sve funkcije/kategorije lica navedenih na Članu 1 (a) i (b) Krivičnopravne Konvencije o Korupciji (ETC Br. 173) pokriveni od strane vašeg zakonske odredbe.
3.1.7 Molimo objasnite da li su i kako su navedeni elementi/koncepti sprovedeni u vašem zakonodavstvu u vezi sa aktivnim i pasivnim podmicivanjem domaćih državnih službenika: (a) obećavanje, nudjenje, ili davanje (za aktivno podmicivanje); (b) zahtev ili primanje, prihvatanje ponude ili obećanje (za primanje mita); (c) bilo svaka prednost; (d) direktno ili indirektno; (e) za sebe ili nekog drugog; (f) da deluje ili da se uzdrži od delovanja u obavljanju njegovih ili njenih funkcija.
3.1.8 Da li je primena odredbi o aktivnom i pasivnom podmicivanju domaćih javnih funkcionera u bilo koji način ograničen korišćenjem sledećih koncepata? Ako je tako, molimo naznačite da li i na koji način su ovi koncepti definisani: (a) neopravdano (prednost) (b) učinjeno sa namerom.

3.1.9 Molimo navedite da li se elementi/koncepti koji se pominju na pitanjima 3.1.7 i 3.1.8 sprovode na drugaciji nacin u odnosu na aktivno i pasivno podmicivanje lica navedenih na pitanju 3.1.6
3.1.10 (a) Da li je aktivno i pasivno podmicivanje u privatnom sektoru krivicno delo po domacem zakonu? Ako jeste, molimo vas da objasnite da li i kako je sledeci koncept realizovan u vasem zakonodavstvu u vezi sa aktivnom i pasivnom podmicivanju o privatnom sektoru: ▪ Lica koja upravljaju ili rade za, u bilo kom svojstvu, entitete privatnog sektora (b) Molimo da navedete da li su elementi/koncepti koju se pominju u pitanjima 3.1.7 i 3.1.8 sprovedjeni na drugaciji nacin u odnosu na aktivno i pasivno podmicivanje u privatnom sektoru. Ako je tako, navedite detalje. (c) Da li primena odredbi o aktivnom i pasivnom podmicivanju na bilo koji nacin ogranicu koriscenje sledecih koncepata? Ako je tako, molimo naznacite da li i kako je ovaj koncept definisan. i) u toku poslovne aktivnosti; ii) (da deluje ili se usdrzi u delovanje) u suprotnosti (njihovih duznosti
3.1.11 (a) Da li je trgovina uticajem krivicno delo prema domacem zakonu? Ajo jeste, molimo vas da objasnite da li je i koliko se sledeci elementi/koncepti primenjuju u vasem zakonodavstvu u vezi sa aktivnim i pasivnim trgovinom uticaja: ▪ Tvrdi ili potvrdi da je on/ona mocna da izvrši neregularan uticaj na donosenje odluka (javnih funkcionera) (b) Molimo da navedete da li su elementi/koncepti koji se pominju u pitanjima 3.1.7 i 3.1.8 provodjeni na drugaciji nacin u odnosu na aktivnu ili pasivnu trgovinu uticajem. Ako je tako, navedite detalje. (c) U cilju primene zakonske odredbe o trgovini uticajem je relevantno da li je uticaj: i) izvršen ili ne? ii) dovodi do namernog rezultata ili ne?
3.1.12 Ako je moguće, navedite broj istraga, krivcnog gonjenja i presuda za sve od navedenih krivcnih dela tokom protekle tri godine.

3.1.13 Navedite primenljive pravila sa utvrđivanjem da li vasi pravosudni organi imaju teritorijalnu nadležnost nad svim pomenutim krivičnim delima korupcije (videti pitanje 3.1.1) kada su pocinjeni u celini ili delimično u vashoj teritoriji. Da li vase zakonodavstvo kriminalizuje korupciju pocinjenu u inostranstvu od strane lica koji poticu is nadležnosit ili cak strance? Ako je tako, navedite kriterijume koji se koriste. Da li je „princip dvostrukog kriminaliteta“ primenjiv u krivicna dela korupcije pocinjena u inostranstvu? Ako da, objasnite kako.

3.1.14 Molimo dostavite tekst relevantnog odeljka (a) svom zakonodavstvu na pomaganje i podrzavanje pocinjenja svih navedenih krivicnih dela (videti pitanje 3.1.1)

3.1.15 (a) Koje posebne odbrane su dostupne ispod vashog materijalnog krivicnog prava u vezi sa krivicnim delima navedenim u pitanju 3.1.1.? Molimo priložite relevantne zakone i objasnite razloge za uvođenje takvih odbrana. (b) Koji bi bio rezultat (npr prekid postupka ili ublazavanje kazne) ako odbrana je uspesno pozvana?

Korporativna odgovornost

3.1.16 Da li postoji građanska, krivična ili upravna odgovornost pravnih lica za krivično delo, posebno u slučaju korupcije?

Navedite uslove pod kojima pravno lice može odgovarati na Kosovu za korupciju i navedite da li se te mere odnose i na (i) aktivno podmićivanje, (ii) trgovanje uticajem i (iii) pranje novca u korist ili u ime pravnog lica.

3.1.18 Navedite da li se režim odgovornosti primenjuje i kada ne postoji nadzor ili kontrola preko fizičkog lica, ko ima vodeći položaj unutar pravnog lica, a koje je omogućilo izvršenje krivičnog dela iz prethodnog pitanja.

3.1.19 Da li je moguće staviti odgovornost pravnom licu kada nijedno fizičko lice nije osuđeno ili identifikovano?

3.1.20 Da li odgovornost pravnog lica isključuje krivični postupak protiv fizičkog lica koje je izvršilac, pokretača ili saučesnika u (i) aktivnom podmićivanju, (ii) trgovanju uticajem i (iii) pranju novca?

3.1.21 Navedite statistiku ili primere postupaka pokrenutih protiv pravnih lica zbog korupcije.
3.1.22 Kakve sankcije ili mere su predviđene u slučaju kada je pravno lice odgovorno za a) podmićivanje, b) trgovanje uticajem i c) pranje novca?
3.1.23 Navedite da li postoji neki slučaj u kojem je neko preduzeće odgovaralo za korupciju?
3.1.24 Da li je moguće diskvalifikovati lice osuđeno za krivično delo od obavljanja vodeće funkcije kod pravnog lica?

Statistika

3.1.24 Navedite statistiku u vezi sa istragom/krivičnim postupkom/osuđivanjem korupcije u protekle tri godine.

3.2 Istraga i krivični postupak

3.2.1 Ukratko opišite organizaciju, ulogu i ovlašćenja različitih ustanova uključenih u otkrivanje, istragu i procesuiranje korupcije na centralnom i decentralizovanom nivou.
3.2.2 Da li postoje posebna odeljenja, službe, jedinice ili lica unutar policije, tužilaštva, sudstva ili drugih kosovskih organa (npr: obaveštajna služba) koje imaju određene funkcije i/ili ovlašćenja za sprečavanje, kontrolu, istragu i sprovođenje mera za borbu protiv korupcije? Ako postoje, navedite od kada postoje takva odeljenja, službe, jedinice ili lica i opišite njihovu organizaciju i ovlašćenja.
3.2.3 Da li je krivično-pravni sistem Kosova zasnovan na načelu diskrecionog procesuiranja ili na načelu mandatornog procesuiranja ili se radi o mešovitom sistemu? Opišite vaš sistem. Kakvi su mehanizmi kontrole uspostavljeni da bi se obezbedilo da ne dođe do prekida

krivičnog postupka zbog nepropisnog pritiska ili nepropisne odluke? Da li postoje druge mogućnosti (actio popularis, tužba koju pokreće žrtva, poreski obveznik) koje se mogu upotrebiti u slučajevima korupcije?
3.2.4 Opišite da li postoje neka posebna međuodeljenska pravila ili postupci između policije i tužilaštva kada se radi o slučajevima korupcije?
3.2.5 Da li specijalizovane službe za borbu protiv korupcije sarađuju sa onim za borbu protiv organizovanog kriminala? Ako sarađuju, navedite kako.
3.2.6 Koje mere postoje da bi se obezbedilo da lica ili tela zadužena za sprečavanje, istragu, procesuiranje i osuđivanje korupcije uživaju neophodnu nezavisnost i samostalnost u vršenju svoje funkcije; konkretnije, da bi se izbegao nepropisan pritisak od nadređenih ili političke sile? Da li postoji zaštita za službenike koji svojim nadređenim, policiji, tužiocu, drugim organima ili javnosti prijave takav pritisak?
3.2.7 Objasnite pravila koja se odnose na poverljivost istrage (konkretnije, odnose između istražitelja i advokata odbrane, ili advokata strana koje potražuju štetu u vezi sa pristupom spisu, otkrivanju ili prenošenju elemenata iz spisa, potrebom za sudskom dozvolom, sankcijama koje se primenjuju; odnose između istražitelja i javnosti; ograničenja za štampu – npr: zabrana objavljivanja određenih proceduralnih dokumenata u vezi sa krivičnim predmetom pre nego što je isti objavljen na javnom ročištu)?
3.2.8 Navedite koja se posebna istražna tehnika** može koristiti zakonito u slučaju korupcije. Objasnite od čega se ona sastoji kao i zakonske uslove koji se moraju primeniti za njenu upotrebu (konkretnije, da li se ona može primeniti samo na osumnjičene, da li se može primeniti samo uz sudsko odobrenje, period u toku kojeg se može koristiti, itd.).
3.2.9 Da li bankarska poverljivost čini prepreku sudskim organima ili organima za sprovođenje zakona za prikupljanje dokaza? Opišite važeće odredbe.

** Na primer, prisluškivanje u privatnim ili javnim prostorijama; prisluškivanje telefonskih razgovora; drugo presretanje komunikacije (pošta, faksimil, e-pošta); elektronski nadzor; osmatranje; tajna operacija; kontrolisani prenos; „pseudo-kupoprodaja“ ili drugi „pseudo-prekršaj“; anonimni doušnici; pretresi; prekogranično gonjenje (uključujući lov); agenti-provokatori.

3.2.10 Da li postoje mere za zaštitu ugroženih ciljeva u okviru slučajeva korupcije (zaštita žrtava, saradnika sudstva, svedoka, sudija, tužilaca i policije)? Opišite kako je ta zaštita obezbeđena. Da li se zaštita zasniva na određenom zakonskom tekstu? Kako je definisan pojam zastrašivanja? Da li je čin zastrašivanja kažnjiv kao odvojeno krivično delo? Kroz koje druge prekršaje se ta dela mogu kažnjavati? Da li se mere zaštite preduzimaju pre, tokom i posle postupka? Koje se mere zaštite koriste? Da li su lica koja su u bliskoj vezi ili povezani sa predmetnim licima (žrtva, svedok, saradnik sudstva, itd.) takođe zaštićena?
3.2.11 Da li se izjave date pred pravnim organima u toku preliminarne saslušanja mogu upotrebiti kao dokaz na sudu ako prisustvo svedoka na sudu nije moguće? Da li se dokaz dat u toku preliminarne saslušanja može zapisati korišćenjem audio-vizuelne opreme? Da li je moguće da anonimni svedok daje iskaz? Navedite uslove za prihvatanje anonimnosti (npr: postojanje ozbiljne pretnje po svedoka, da bi se omogućilo bitno svedočenje u sudskom postupku, osuda ne samo na osnovu dokaza koji predloži taj svedok, proveru pouzdanosti svedoka koju vrši sudija)?
3.2.12 Koje privilegije ili dogovori se mogu predložiti osumnjičenicima ili osuđenim licima koja pristaju na saradnju sa policijom i sudstvom u slučajevima korupcije (npr: dogovor o krivici, umanjena kazna, posebna zaštita)?

3.3 Zaplena i drugo uskraćivanje imovine i zarade stečene kriminalom

3.3.1 Opišite pravni okvir u vezi sa mehanizmom za zaplenu ili drugu vrstu uskraćivanja (podvlačeći da li je zaplena imovine i zarade stečene korupcijom diskreciona ili obavezna); opišite kako to funkcioniše u praksi, konkretnije da li postoje organi koji su odgovorni za primenu takvog mehanizma.
3.3.2 Da li je zaplena zarade i imovine stečene kriminalom moguća, da li je moguća samo za primarnu ili i za sekundarnu zaradu (preobražena ili pretvorena u drugu imovinu)? Da li se troškovi sticanja zarade mogu oduzeti?
3.3.3 Da li je moguća vrednosna zaplena? Ako jeste, kako se procenjuje ekonomska vrednost?

3.3.4 Da li je moguće zapleniti zaradu stečenu kriminalom bez osuđivanja izvršioca (in rem zaplena)? Ako nije, da li je predviđeno uvođenje takvog sistema?
3.3.5 Zaplena imovine u vlasništvu treće strane: Da li je moguće zapleniti imovinu koju je stekla treća strana ili bliski rođak (supružnik, vanbračni partner, itd.)?
3.3.6 Da li postojeći sistem predviđa mogućnost promene tereta dokaza u svrhu zaplene zarade stečene korupcijom? Navedite.
3.3.7 Da li postojeći sistem predviđa mogućnost upotrebe zaplenjene imovine u korist naknade štete licu koje potražuje naknadu štete na račun izvršenog krivičnog dela?
3.3.8 Ukratko opišite pravni okvir u vezi sa privremenim merama (npr: mere za zamrzavanje ili oduzimanje zarade stečene kriminalom, uključujući slučajeve korupcije). Dostavite relevantni zakonski sadržaj.
3.3.9 Da li postoje posebni propisi za upravljanje zaradom stečenom kriminalom koja je oduzeta ili zamrznuta?
3.3.10 Da li se u slučaju otkrivanja određenih teških krivičnih dela, konkretnije korupcije, sistematski sprovodi određena istraga koja ima za cilj identifikovanje, pronalaženje i zamrzavanje zarade stečene kriminalom?

3.4 Imunitet od istrage, krivičnog gonjenja ili osuđivanja za korupciju

3.4.1 (a) Da li pod vašim ustavom/zakonom određena lica imaju poseban imunitet koji sprečava njihovo optuživanje za krivično delo u vezi sa korupcijom? ^{††}

^{††} Ovo pitanje se ne odnosi na diplomatski imunitet.

(b) Ako imaju, navedite kategorije datih lica kao i delokrug odobrenog imuniteta, i u smislu vrste krivičnih dela/prestupa, i u smislu perioda u toku kojeg traje imunitet. (c) Kako i kada se takav imunitet gubi i koji se kriterijumi koriste?
3.4.2 (a) Da li zakoni predviđaju mogućnost da neka lica, u slučajevima korupcije, imaju određene javne privilegije na osnovu kojih se krivični postupak ili suđenje protiv istih sprovodi u skladu sa postupkom koji je izuzetak od opšteg prava? Ako predviđaju, navedite kategorije datih lica i delokrug odobrenih privilegija. Kako i kada se takve privilegije gube i koji se kriterijumi koriste?
3.4.3 Navedite takođe, za svaku kategoriju datih lica, zašto je opravdano održavati takav imunitet i do koje mere se takav imunitet primenjivao u praksi, u proteklim godinama.

4. Međunarodna saradnja

4.1. Navedite spisak ugovorenih multilateralnih obaveza u vezi sa pravnom pomoći u krivičnim stvarima (uključujući korupciju) koje važe na Kosovu ili za koje se planira ratifikacija ubuduće.
4.2 Ako nisu primenljivi ili primenjivani nikakvi ugovori, da li vaši domaći zakoni predviđaju mogućnost davanja dejstva zahtevima za uzajamnu pravnu pomoć u krivičnim stvarima? Da li vaši zakoni dozvoljavaju podnošenje zahteva za pravnom pomoći u krivičnim stvarima? Objasnite zakonske i druge odredbe u vezi sa tim i navedite posebno uslove pod kojima bi u vašoj nadležnosti bilo moguće dati dejstvo uzajamnim zahtevima za pravnom pomoći.
4.3 Navedite određene činioce (materijalne, zakonske, političke ili druge) koji sprečavaju ili narušavaju uzajamnu pravnu pomoć u slučajevima korupcije.
4.4 Navedite raspoloživu statistiku o uzajamnoj pravnoj pomoći u slučajevima korupcije, za proteklih pet godina.

4.5 Da li je u vašoj nadležnosti dozvoljeno izručenje državljana u slučajevima korupcije? Ako nije, pod kojim uslovima ih nadležni organi u vašoj nadležnosti procesuiraju?

4.6 Navedite koje su međunarodne konvencije i ugovori za borbu protiv korupcije ratifikovani ili za koje je planirana ratifikacija ubuduće.

Opšta saradnja – tehnička pomoć

4.7 Opišite međunarodne programe i projekte za borbu protiv korupcije, uključujući tehničku pomoć na Kosovu. Navedite vodeće organizacije i zemlje koje su uključene u takav rad.

4.8 Objasnite koje su buduće potrebe Kosova u smislu programa borbe protiv korupcije, uključujući tehničku saradnju.